

Adabi trgovine

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim et-Tuvejdžiri

Prijevod:

Hakija Kanurić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿ آداب السوق ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة:

هاكيا كانوريتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Adabi trgovine

Tolerancija prilikom kupovine i prodaje

Džabir ibnu Abdullah, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Allah se smilovao čovjeku tolerantnom kada kupuje, kada prodaje i kada traži svoje pravo.**“ (Bilježi Buharija)¹

Vraćanje duga na vrijeme

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Razvlačenje pri vraćanju duga od strane imućnog je nepravda a kada nekog od vas dužnik preusmjeri na bogatog neka to prihvati.**“ (Muttefekun alejh)²

Odgadanje roka vraćanja kada je dužnik u teškom stanju i praštanje duga

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Resulullah, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Bio jedan trgovac koji je posuđivao ljudima pa kada bi vidio da je neko u teškom stanju govorio bi svojim slugama:**

¹ Bilježi Buharija, br. 2076.

² Bilježi Buharija, br. 2287., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1564.

oprostite mu ne bi li i Allah nama oprostio, pa mu je Allah oprostio.“ (Muttefekun alejh)³

Nebavljenje kupovinom i prodajom za vrijeme namaza

Rekao je Uzvišeni Allah: *O vjernici, kada se u petak na molitvu pozove, kupoprodaju ostavite i pođite molitvu obaviti; to vam je bolje, neka znate! A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite.* (El-Džumu'a, 9-10.)

Pravda u svakom slučaju

Rekao je Uzvišeni Allah: *Teško onima koji pri mjeranju zakidaju, koji punu mjeru uzimaju kada od drugih kupuju, a kada drugima mjere na litar ili na kantar - zakidaju. Kako ne pomisle da će oživljeni biti, na Dan veliki, na Dan kada će se ljudi zbog Gospodara svjetova dići!* (El-Mutaffifun, 1 – 6.)

Izbjegavanje čestog zaklinjanja

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, kaže da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je

³ Bilježi Buharija, br. 2078., I ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1562.

rekao: „**Zakletva daje prođu robi ali uništava zaradu.**“
(Muttefekun alejh)⁴

Izbjegavanje prodaje i poslovanja zabranjenim i ružnim stvarima

1. Rekao je Uzvišeni Allah: *A Allah je dozvolio trgovinu, a zabranio kamatu.* (El-Bekara, 275.)
2. Rekao je Uzvišeni Allah: *O vjernici, vino i kocka i kumiri i strjelice za gatanje su odvratne stvari, šejtanovo djelo; zato se toga klonite da biste postigli što želite.* (El-Ma'ide, 90.)
3. Rekao je Uzvišeni Allah: *Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu, zapisana nalaze, koji će od njih tražiti da čine dobra djela, a od odvratnih odvrćati ih, koji će im lijepa jela dozvoliti, a ružna im zabraniti...* (El-A'raf, 157.)

Nevaranje i nelaganje

1. Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naišao pored posude sa hranom (hurmama) pa je stavio ruku u posudu i tako na prstima osjetio vlažnost, upitao je: „**Šta je ovo vlasniče hrane?**“ „Pokislo je Allahov Poslaniče.“, odgovori čovjek, na šta mu Poslanik, sallallahu alejhi

⁴ Bilježi Buharija, br. 2087., i Muslim, br. 1606., i ovo je njegova verzija.

ve sellem, reče: „**Zašto nisi vlažni dio stavio na vrh da ga svijet vidi!? Ko vara nije od mene!**“ (Bilježi Muslim)⁵

2. Hakim ibnu Hizam, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Prodavač i kupac imaju pravo izbora (da prihvate ili odbiju trgovinu) sve dok se ne razidu. Imaće bereket u svojoj trgovini ako budu iskreni i navedu mahane robe (ako ih ima), a ako budu skrivali mahane i lagali, biće im uništen bereket njihove kupoprodaje.**“ (Muttefekun alejh)⁶

Neskrivanje robe (neophodne za život) u kriznom vremenu kako bi se prodala po enormno visokim cjenama, ili zabrana monopola⁷

Mamer ibnu Abdullah, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Samo griješnik skriva robu čekajući da poskupi.**“ (Bilježi Muslim)⁸

⁵ Bilježi Muslim, br. 102.

⁶ Bilježi Buharija, br. 2079., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1532.

⁷ Autor, u drugoj knjizi, kaže o monopolu: „To je da čovjek kupi nešto što je potrebno ljudima, poput hrane kada je skupa, radi trgovine, i ne proda je odmah već je čuva dok još ne poskupi, a zatim je prodaje. Ovaj monopol je haram, da bi se spriječilo nanošenje štete ljudima.“ Vidjeti: *Meusuatul-fikhil-islamijj*, 3/422. (op. rev.)

⁸ Bilježi Muslim, br. 1605.